TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2005. gada 14. jūlijā *

Lieta C-180/00

par prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši EKL 230. pantam, ko 2000. gada 12. maijā cēla

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv M. Fīrstrā [*M. Fierstra*] un J. van Bakela [*J. van Bakel*], pārstāvji,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv T. van Reins [*T. van Rijn*] un K. van der Hauvērts [*C. van der Hauwaert*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ko atbalsta

Spānijas Karaliste, ko pārstāv N. Diasa Abada [*N. Díaz Abad*], pārstāve, kas norādīja adresi Luksemburgā,

un

Francijas Republika, ko pārstāv Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un D. Kolā [D. Colas], pārstāvji,

personas, kas iestājušās lietā.

TIESA (otrā palāta),

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], R. Šintgens [*R. Schintgen*] (referents), Dž. Arestis [*G. Arestis*] un J. Klučka [*J. Klučka*],

ģenerāladvokāts F. Ležē [*P. Léger*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 17. februārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasību Nīderlandes Karaliste lūdz atcelt Komisijas 2000. gada 29. februāra Regulu (EK) Nr. 465/2000, ar kuru ievieš aizsargpasākumus cukura nozares produktu ar EK/AZT kumulatīvu izcelsmi importam no aizjūras zemēm un teritorijām (OV L 56, 39. lpp., turpmāk tekstā — "Apstrīdētā regula").

Atbilstošās tiesību normas

Cukura tirgu kopīgā organizācija

2 Ar 1999. gada 13. septembra Regulu Nr. 2038/1999 par cukura tirgu kopīgo organizāciju (OV L 252, 1. lpp.) Eiropas Savienības Padome kodificēja vairākkārt grozīto 1981. gada 30. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1785/81, kas izveidoja šo kopīgo organizāciju (OV L 177, 4. lpp.). Šīs organizācijas mērķis ir Kopienas cukura tirgus kontrole, lai celtu Kopienas ražotāju nodarbinātības un dzīves līmeni.

3 Atbalstu Kopienas ražošanai, nosakot garantētās cenas, ierobežo valsts ražošanas kvotas (A un B kvotas), kuras Padome, piemērojot Regulu Nr. 2038/1999, ir piešķīrusi katrai dalībvalstij, kas savukārt tās sadala tālāk saviem ražotājiem. Attiecībā uz kvotā B ietilpstošo cukuru (saukts par "B cukuru") tiek piemērota augstāka ražošanas nodeva nekā attiecībā uz kvotā A ietilpstošo cukuru (saukts par "A cukuru"). Cukurs, kas saražots, pārsniedzot A un B kvotas, tiek saukts par "C cukuru", un to var tirgot Eiropas Kopienā tikai tad, ja tos nākamajā sezonā iekļauj A un B kvotā.

4 Izņemot C cukura eksportu, saskaņā ar Regulas Nr. 2038/1999 18. pantu eksportam ārpus Kopienas piemēro eksporta kompensācijas, kas kompensē starpību starp cenu Kopienas tirgū un cenu pasaules tirgū.

5 Cukura daudzumu, par kuru iespējams saņemt eksporta kompensācijas, un kopīgo gada kompensāciju apjomu nosaka Pasaules Tirdzniecības Organizācijas nolīgumi (turpmāk tekstā — "PTO līgumi"), kuros Kopiena piedalās un kurus apstiprina Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmums 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.). Vēlākais, sākot ar 2000./2001. tirdzniecības gadu, eksportējamā cukura, par kuru pienākas kompensācijas, daudzums un kopīgais kompensāciju apjoms bija jāaprobežo ar 1 273 500 tonnām un 499,1 miljoniem euro, kas ir samazinājums attiecīgi par 20 un 36%, salīdzinot ar 1994./1995. tirdzniecības gada rādītājiem.

Aizjūras zemju un teritoriju asociācijas režīms ar Kopienu

6 Saskaņā ar EKL 3. panta 1. punkta s) apakšpunktu, "lai izvērstu tirdzniecību un kopīgi veicinātu ekonomisku un sociālu attīstību", Kopienas darbība ietver aizjūras zemju un teritoriju asociēšanu (AZT).

7 Nīderlandes Antiļu salas un Aruba ir AZT sastāvā.

8 AZT asociēšanu ar Kopienu regulē EK līguma ceturtā daļa.

9 Pamatojoties uz Līguma 136. pantu (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 187. pants), ir pieņemti vairāki lēmumi, starp kuriem ir Padomes 1991. gada 25. jūlija Lēmums 91/482/EEK par aizjūras zemju un teritoriju asociēšanu ar Eiropas Ekonomikas kopienu (OV L 263, 1. lpp.), kas saskaņā ar tā 240. panta 1. punktu ir piemērojams desmit gadu laikā, sākot ar 1990. gada 1. martu.

10 Vairāki šā lēmuma noteikumi ir grozīti ar Padomes 1997. gada 24. novembra Lēmumu 97/803/EK par starpposma grozījumiem Lēmumā 91/482 (OV L 329, 50. lpp.). Lēmuma 91/482, ko groza Lēmums 97/803 (turpmāk tekstā — "AZT lēmums"), spēkā esamība tika pagarināta līdz 2001. gada 28. februārim ar Padomes 2000. gada 25. februāra Lēmumu 2000/169/EK (OV L 55, 67. lpp.).

11 AZT lēmuma 101. panta 1. punkts nosaka:

"AZT izcelsmes izstrādājumi tiek ievesti Kopienā, tos neapliekot ar ievedmuitas nodokli."

12 Šā lēmuma 102. pantā noteikts:

"Neskarot 108.b [pantu], AZT izcelsmes izstrādājumu importam Kopiena nepiemēro kvantitatīvus ierobežojumus un citus pasākumus ar līdzvērtīgu iedarbību."

13 Lai definētu šādas izcelsmes produktus un ar tiem saistītas administratīvās sadarbības metodes, šā lēmuma 108. panta 1. punkta pirmais ievilkums norāda uz Lēmuma II pielikumu. Saskaņā ar šā pielikuma 1. pantu izstrādājumu uzskata par tādu, kam ir AZT, Kopienas vai Āfrikas, Karību vai Klusā okeāna valstu (turpmāk tekstā — "ĀKK valstis") izcelsme, ja tas tur ir vai nu pilnībā iegūts vai arī pietiekami pārveidots.

14 Šī II pielikuma 3. panta 3. punkts uzskaita darbības vai pārstrādi, kas tiek uzskatīta par nepietiekošu, lai piešķirtu izstrādājumam AZT izcelsmi.

15 Šā pielikuma 6. panta 2. punktā tomēr ir ietverti tā saucamie "EK/AZT un ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes" noteikumi. Tajā noteikts:

"Ja izstrādājumi, kas pilnībā iegūti Kopienā vai ĀKK valstīs, tiek apstrādāti vai pārveidoti AZT valstīs, tie uzskatāmi par pilnībā iegūtiem AZT valstīs."

16 Atbilstoši minētā pielikuma 6. panta 4. punktam EK/AZT un ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes noteikumi ir piemērojami "visām apstrādēm un pārveidojumiem, kas veikti AZT valstīs, ieskaitot 3. panta 3. punktā uzskaitītās darbības".

17 Ar Lēmumu 97/803 AZT lēmumā tika citastarp pievienots 108.b pants, kura 1. punktā noteikts: "[..] II pielikuma 6. pantā noteiktā ĀKK/AZT kumulatīvā izcelsme ir pieļaujama 3000 tonnām cukura gadā." Lēmums 97/803 tomēr neierobežoja EK/AZT kumulatīvās izcelsmes noteikuma piemērošanu.

18 AZT lēmuma 109. panta 1. punkts Komisijai atļauj veikt "nepieciešamos aizsargpasākumus", ja "[šā lēmuma] piemērošana rada nopietnus traucējumus Kopienas vai vienas vai vairāku dalībvalstu saimnieciskās darbības nozarē, vai tā apdraud to ārējo finansiālo stabilitāti, vai [ja] rodas grūtības, kas var pasliktināt kādu Kopienas vai tās reģiona darbības nozari [..]". Atbilstoši minētā lēmuma 109. panta 2. punktam Komisijai jāizvēlas "pasākumi, ar ko vismazāk tiktu traucēta asociācijas un Kopienas darbība". Turklāt "šie pasākumi nedrīkst pārsniegt to, kas ir strikti nepieciešams, lai novērstu radušās grūtības".

Aizsargpasākumi, kas veikti attiecībā uz cukura un cukura un kakao maisījumu importu, kas atbilst EK/AZT kumulatīvai izcelsmei

19 Pamatojoties uz AZT lēmuma 109. pantu, ir pieņemta Komisijas 1999. gada 15. novembra Regula (EK) Nr. 2423/1999, ar kuru ievieš aizsargpasākumus attiecībā uz cukuru, kas pēc klasifikācijas atbilst KN kodam 1701, un cukura un kakao maisījumiem, kas pēc klasifikācijas atbilst KN kodiem 1806 10 30 un 1806 10 90, kuru izcelsme ir aizjūras zemes un teritorijas (OV L 294, 11. lpp.).

20 Ar šo regulu, kas bija piemērojama līdz 2000. gada 29. februārim, Komisija EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importam piemēroja minimālo cenu režīmu un attiecināja uz AZT izcelsmes cukura un kakao maisījumu (turpmāk tekstā — "maisījumi") importu Kopienas uzraudzības procedūru saskaņā ar Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2454/93, ar ko noteikti Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92, ar ko izveido Kopienas muitas kodeksu (OV L 253, 1. lpp.), īstenošanas noteikumi, 308.d pantā paredzētajiem noteikumiem.

21 Nīderlandes Karaliste cēla prasību par Regulas Nr. 2423/1999 atcelšanu. Prasība tika noraidīta ar šīsdienas spriedumu lietā Nīderlande/Komisija (C-26/00, Krājums, I-6527. lpp.).

22 Komisija pieņēma Apstrīdēto regulu, pamatojoties uz AZT lēmuma 109. pantu.

23 No šīs regulas pirmā, ceturtā, piektā, sestā un septītā apsvēruma izriet:

"(1) Komisija ir konstatējusi, ka no 1997. gada ir ievērojami palielinājies cukura [..] un cukura un kakao maisījumu [..], kuru izcelsme ir aizjūras zemes un teritorijas (AZT), imports, it sevišķi EK/AZT kumulatīvās izcelsmes imports. Šis imports ir pieaudzis no 0 tonnām 1996. gadā līdz vairāk nekā 48 000 tonnām 1999. gadā. [..]

[..]

(4) Dažos pēdējos gados Kopienas cukura tirgū ir radušās grūtības. Šajā tirgū ir pārpalikums. Cukura patēriņš ir nemainīgs apmēram 12,7 miljonu tonnu apmērā. Saražots tiek no 16,7 līdz 17,8 miljoniem tonnu. Līdz ar to jebkāds imports Kopienā prasa eksportēt atbilstošu Kopienas cukura daudzumu, kuru šis tirgus nevar absorbēt; kompensācijas par šo cukuru — noteiktu kvotu līmenī — tiek maksātas no Kopienas budžeta (pašreiz ap EUR 520 par tonnu). Tomēr kompensēto eksportu apjoma ziņā ierobežo Lauksaimniecības līgums, kas noslēgts Urugvajas kārtas ietvaros, un tas ir ticis samazināts no 1 555 600 tonnām 1995./1996. tirdzniecības gadā līdz 1 273 500 tonnām 2000./2001. tirdzniecības gadā.

(5) Šīs grūtības var spēcīgi destabilizēt cukura tirgus kopīgo organizāciju (TKO). 2000./2001. tirdzniecības gadam, kas sākas 2000. gada 1. jūlijā, ir plānots, pamatojoties uz vispiesardzīgākajiem šobrīd pieejamajiem aprēķiniem, samazināt Kopienas ražotāju kvotas par apmēram 500 000 tonnām [..]. Jebkāds cukura vai produktu, kam ir augsts cukura sastāvs, papildu imports no AZT Kopienas ražotājiem nozīmēs lielāku kvotu samazinājumu un lielākas ienākuma garantijas zaudēšanas iespējas.

(6) Sakarā ar licences derīguma termiņa periodu importēšana notiek trīs mēnešu laikā pēc to izsniegšanas pieprasījuma. Tā rezultātā viss imports kopā, ieskaitot importu iepriekšējos mēnešos pirms 2000./2001. tirdzniecības gada, tirgus gadā diktē situāciju tirgū un rada piektajā ievilkumā minēto kaitīgo ietekmi.

(7) Tādējādi pastāv grūtības, kas rada risku, ka pasliktināsies kāda Kopienas darbības nozare. [..]"

24 Saskaņā ar Apstrīdētās regulas 1. pantu:

"Šīs regulas spēkā esamības laikā produktiem, kas pēc klasifikācijas atbilst KN kodam 1701, 1806 10 30 un 1806 10 90, EK/AZT kumulatīvā izcelsme, kā norādīts [AZT Lēmuma] II pielikuma 6. pantā, ir pieļaujama 3340 tonnām cukura.

Lai ievērotu šo ierobežojumu, produktiem, kas nav nepārstrādāts cukurs, ņem vērā cukura daudzumu importētajā produktā."

25 No šīs regulas devītā apsvēruma izriet, ka Komisija izlēma par šo 3340 tonnu kvotu, ņemot vērā "aplūkojamo produktu importa augstāko gada apjomu summu trīs iepriekšējos gados pirms 1999. gada; gada, kurā tika fiksēts importa straujš pieaugums un attiecībā uz kuru šobrīd tiek veikta Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (EKAB) izmeklēšana sakarā ar aizdomām par pārkāpumiem."

26 Saskaņā ar Apstrīdētās regulas 2. pantu šīs regulas 1. pantā paredzēto produktu importam vajadzīgs importa sertifikāts, kas ir izsniegts atbilstoši Komisijas 1997. gada 17. decembra Regulas (EK) Nr. 2553/97 par noteiktu produktu, uz kuriem attiecas KN kodi 1701, 1702, 1703 un 1704 un kas tiek kvalificēti kā ĀKK/AZT izcelsmes produkti, importa atļauju izdošanas noteikumiem (OV L 349, 26. lpp.) 2.–6. pantā noteiktajiem nosacījumiem, kas ir jāpiemēro *mutatis mutandis*.

27 Visbeidzot, saskaņā ar tās 3. pantu Apstrīdētā regula, kas stājās spēkā 2000. gada 1. martā, bija piemērojama līdz 2000. gada 30. septembrim.

Lietas dalībnieku prasījumi

28 Nīderlandes valdība lūdz Tiesu:

— atcelt Apstrīdēto regulu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

29 Komisijas prasījumi ir:

— prasību noraidīt kā nepamatotu;

— piespriest Nīderlandes Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

30 Ar 2000. gada 7. jūlijā kancelejā iesniegto vēstuli [Nīderlandes] Karaliste ir lūgusi atlikt lietas izskatīšanu Tiesā līdz Pirmās instances tiesas galīgā sprieduma paziņošanas lietās T-94/00 un T-110/00 *Rica Foods* u.c./Komisija par Apstrīdētās regulas atcelšanu. Atbildot uz Tiesas jautājumu, tā darīja zināmu, ka prasība atlikt lietas izskatīšanu attiecas arī uz lietu T-159/00 *Rica Foods* u.c./Komisija.

31 Ar 2000. gada 17. oktobra rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs apmierināja šo prasību, piemērojot Eiropas Kopienu Tiesas Statūtu 47. panta trešo daļu un Tiesas Reglamenta 82.a panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu.

32 Pirmās instances tiesa ar 2002. gada 14. novembra spriedumu apvienotajās lietās T-94/00, T-110/00 un T-159/00 *Rica Foods* u.c./Komisija (*Recueil*, II-4677. lpp.) noraidīja prasības šajās lietās kā nepamatotas.

33 Ar 2001. gada 21. marta rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs atļāva Spānijas Karalistei un Francijas Republikai iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.

34 Francijas valdība neiesniedza rakstiskus apsvērumus.

Par prasību

35 Savas prasības par Apstrīdētās regulas atcelšanu atbalstam Nīderlandes Karaliste norāda uz četriem pamatiem par, respektīvi, ATZ lēmuma 109. panta 1. punkta un tā paša panta 2. punkta pārkāpumu, pilnvaru nepareizu izmantošanu, kā arī par EKL 253. pantā noteiktā pienākuma norādīt pamatojumu neievērošanu.

Par pirmo pamatu par AZT lēmuma 109. panta 1. punkta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

36 Pirmā pamata ietvaros Nīderlandes valdība uzsver, ka attiecībā uz EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importu Kopienā Komisija acīmredzami neprecīzi novērtēja faktus, secinot, ka ir jāveic aizsargpasākumi.

37 Atbilstoši Nīderlandes valdības teiktajam, aizsargpasākumiem ir izņēmuma raksturs attiecībā uz parasti piemērojamo tirdzniecības tiesisko regulējumu. Tādējādi Komisijai bija jāpierāda, ka pastāvēja izņēmuma situācija, kas prasīja šādus pasākumus, ņemot vērā AZT lēmuma 109. pantā noteiktos objektīvos novērtējuma kritērijus. Taču tas šajā lietā netika izpildīts.

38 Pirmajam pamatam ir piecas daļas.

39 Pirmkārt, Nīderlandes valdība uzsver, ka no AZT importētā cukura un maisījumu daudzums, kas atbilstoši Eiropas Kopienu Statistikas biroja (*Eurostat*) apkopotajiem statistikas datiem palielinājās līdz apmēram 40 000 tonnām 1999. gadā, kas ir mazāk nekā 0,4 % no Kopienā saražotā, nevarēja radīt traucējumus cukura tirgus kopīgā organizācijā. Tāpat tai nevar traucēt maisījumu imports, jo saskaņā ar Regulas Nr. 2038/1999 1. panta 1. punktu kakao neietilpst šajā kopīgā organizācijā.

40 Otrkārt, šī valdība norāda, ka kopējais saražotā cukura daudzums Kopienā katru gadu atšķiras par vairāk nekā vienu miljonu tonnu. Tā kā arī patēriņš ir mainīgs, apgalvojums, saskaņā ar kuru jebkurš papildu daudzums, ko importē no AZT, novestu pie atbilstoša daudzuma eksporta, ir balstīts uz realitātes ignorēšanu. Jebkurā gadījumā, pat ja šāds imports no AZT veicinātu Kopienas eksporta palielinājumu, tas nebūtu obligāti subsidējams.

41 Treškārt, šī valdība uzskata, ka apstrīdētais cukura imports nebūtu tāds, kas radītu grūtības Kopienai attiecībā uz tās pienākumiem, kas izriet no PTO līgumiem. Pamatojoties uz Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 1999. gada 30. aprīļa rīkojumu lietā T-44/98 R II *Emesa Sugar*/Komisija (*Recueil*, II-1427. lpp., 107. punkts), tā norāda, ka Kopienai ir pietiekama rīcības brīvība, lai pārvarētu AZT izcelsmes cukura importa pieaugumu.

42 Ceturtkārt, Nīderlandes valdība šaubās, vai Komisija, pieņemot Apstrīdēto regulu, plānoja samazināt ražošanas kvotas. Jebkurā gadījumā, pats apstrīdētais cukura imports šo samazinājumu neprasīja.

43 Visbeidzot, Nīderlandes valdība uzsver, ka nav pierādīts, ka apstrīdētais cukura imports radīja Kopienas ražotājiem zaudējumus. Vispirms, eksporta kompensācijas finansēja Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonds (ELVGF) un nevis Kopienas ražotāji. Turklāt 1999. gadā AZT ražotājiem cukurs tika pārdots par cenu, kas ir aptuveni divreiz lielāka par cenu pasaules tirgū, kas Kopienas ražotājiem ļāva saņemt ievērojamas priekšrocības. Visbeidzot, Komisija nav pierādījusi, ka katra no AZT importētā tonna attiecīgi samazināja Kopienas ražotāju veikto pārdošanu.

44 Turklāt apgalvojums, ka imports rada izmaksas Eiropas cukura nozarei, ir vēl mazāk ticams attiecībā uz AZT izcelsmes maisījumu importu nelielos apmēros nekā attiecībā uz cukura importu, jo Kopienas ražotāji neražo šādus maisījumus.

45 Komisija iebilst, ka situācija tirgū ir tāda, ka katra no AZT Kopienā importētā cukura tonna rada atbilstošu Kopienas ražošanas kvotu samazinājumu. Turklāt, ņemot vērā AZT uzņēmumu ražošanas kapacitāti, nepastāvot jebkādiem ierobežojumiem, šo valstu cukura imports radītu Kopienas ražošanas kvotu samazinājumu, kas būtu par 40–50 % lielāks par to, ko jau ir paredzējušas Kopienas iestādes.

46 Saistībā ar maisījumiem — pat ja nav noliedzams, ka kakao neveido tirgus kopīgo organizāciju, tomēr ir visai acīmredzams, ka aplūkotie maisījumi satur ļoti lielu cukura daudzumu. AZT izcelsmes maisījumu imports var negatīvi ietekmēt iespēju Kopienas ražotājiem pārdot cukuru šo maisījumu ražotājiem Kopienā.

47 Komisija arī norāda, ka ar tirgus kopīgo organizāciju tika ieviestas ražošanas kvotas gan attiecībā uz cukuru, kas tiktu patērēts Kopienas tirgū (A cukuru), gan arī uz eksportam paredzēto cukuru, par kuru saņemtu kompensāciju (A un B cukuru). Komisija uzskata — ja cukura ražotāji nevar realizēt A cukuru Kopienas tirgū, viņi mēģina to eksportēt tāda eksporta ietvaros, par kuru obligāti tiek saņemtas subsīdijas. Cits risinājums būtu glabāt cukuru, bet vairākus gadus cukurs vairs netiktu piedāvāts intervencei, un turklāt Komisija būtu pret šīs procedūras izmantošanu, ņemot vērā tās izmaksas Kopienas budžetam.

48 Attiecībā uz PTO ietvaros uzņemto pienākumu ievērošanu Komisija atsaucas uz 2000. gada 8. februāra sprieduma lietā C-17/98 *Emesa Sugar, Recueil*, I-675. lpp., 56. punktu.

49 Visbeidzot, kas attiecas uz to, ka Kopienas saimnieciskās darbības subjekti ciestu zaudējumus, Komisija, atsaucoties uz 56. punktu iepriekš minētajā spriedumā lietā *Emesa Sugar* un uz 88. punktu ģenerāladvokāta Ruisa Harabo Kolomera [*Ruiz Jarabo Colomer*] secinājumos šajā lietā, norāda, ka ELVGF neapmaksā visas eksporta kompensācijas, jo ievērojamu daļu no tām kompensē ražotāji Kopienā. Ja arī ir taisnība, ka daži ražotāji Kopienā var gūt peļņu no C cukura pārdošanas ražotājiem AZT, Komisija uzskata, ka tas nevar kompensēt visai nozarei radīto zaudējumu.

50 Spānijas valdība aizstāv tādu pašu nostāju kā Komisija. Tā norāda, ka kopš 1997. gada ievērojami pieaugošā cukura importa no AZT pamatā ir AZT lēmuma grozījumi, kas ierobežoja tādu ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes izstrādājumu importu, kas bija atbrīvots no nodokļiem Kopienā. Nozarē strādājošie uzņēmumi, kas bija informēti par šo perspektīvu kopš 1996. gadā notikušās grozījumu priekšlikuma publicēšanas, pievērsās EK/AZT kumulatīvās izcelsmes izstrādājumiem, uz kuriem neattiecās šie grozījumi. Veikto aizsargpasākumu mērķis tādējādi ir aizsargāt Kopienas ražotāju intereses kopīgās lauksaimniecības politikas ietvaros, neietekmējot AZT ekonomiku, jo šie pasākumi neattiecas uz šajās valstīs ražoto cukuru.

51 Spānijas valdība arī norāda, ka 1999. gadā cukura cena pasaules tirgū bija 242 euro par tonnu, kamēr Spānijā cukurs tika pārdots par 775 euro par tonnu. Saimnieciskās darbības subjekti AZT tādējādi ieguva 533 euro par tonnu cukura, kuru viņi eksportēja, nemaksājot muitas nodokļus Kopienā. Tādējādi viņi varēja nopirkt C cukuru un pēc minimālas pārveidošanas izvairīties no ievedmuitas nodokļu

samaksas, gūstot ievērojamu peļņu. Saistībā ar maisījumu importa cenām — tās tik un tā ir zemākas par konstatētajām Kopienas tirgus cenām.

52 Turklāt Spānijas valdība, atgādinot, ka attiecīgais cukurs nenāk no AZT kultivētajiem augiem, norāda, ka AZT lēmums tika pieņemts, lai attīstītu šīs teritorijas. Taču šīm valstīm nebija nekāda labuma no pārveidošanas rezultātā iegūtās pievienotās vērtības, no kuras ir atkarīga EK/AZT kumulatīvā izcelsme, ņemot vērā, ka praksē veiktā minimālā pārveidošana neradīja darba vietas un tādējādi neveicināja AZT attīstību.

Tiesas vērtējums

53 Vispirms ir jāatgādina, ka Kopienas iestādēm ir liela rīcības brīvība, piemērojot AZT lēmuma 109. pantu (šajā sakarā skat. 1999. gada 11. februāra spriedumu lietā C-390/95 P *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, *Recueil*, I-769. lpp., 48. punkts, un 2001. gada 22. novembra spriedumu lietā C-110/97 Nīderlande/Padome, *Recueil*, I-8763. lpp., 61. punkts, kā arī lietā C-301/97 Nīderlande/Padome, *Recueil*, I-8853. lpp., 73. punkts).

54 Šādas Kopienu tiesas kontroles robežas ir jāievēro, it īpaši ja, kā tas ir šajā lietā, Kopienas iestādēm ir jāizvērtē dažādas intereses un ir jāizdara izvēle, pieņemot politiskus lēmumus, kas ir to kompetencē(skat. iepriekš minētos spriedumus lietās *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, 48. punkts; C-110/97 Nīderlande/Padome, 62. punkts, un C-301/97 Nīderlande/Padome, 74. punkts).

55 Šī Kopienu tiesas veiktā pārbaude ir sevišķi ierobežota, kad, kā šajā lietā, Kopienas iestādēm jāizlīdzina pretrunas starp dažādām interesēm un ir jāizdara izvēle, pieņemot politiskus lēmumus, kas ir to kompetencē (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu *Emesa Sugar*, 53. punkts).

56 Atbilstoši AZT lēmuma 109. panta 1. punktam Komisija "var" veikt aizsargpasākumus vai nu, "ja [šī lēmuma] piemērošana rada nopietnus traucējumus Kopienas vai vienas vai vairāku dalībvalstu ekonomiskās darbības nozarē vai apdraud to ārējo finansiālo stabilitāti", vai "ja rodas grūtības, kas var pasliktināt kādu Kopienas vai tās reģiona darbības nozari". Iepriekš minētā sprieduma, kas pieņemts lietā *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, 47. punktā Tiesa nolēma, ka attiecībā uz minētajā 1. punktā ietverto gadījumu ir jāpierāda cēloņsakarība, jo aizsargpasākumiem ir jānovērš vai jāmazina grūtības, kas radušās attiecīgajā nozarē, un ka savukārt otrajā gadījumā netiek prasīts, lai grūtības, kas attaisno aizsargpasākumu veikšanu, izrietētu no AZT lēmuma piemērošanas.

57 Komisija pamatoja Apstrīdēto regulu ar otro gadījumu, uz kuru atsauce izdarīta AZT lēmuma 109. panta 1. punktā. No šīs regulas septītā apsvēruma izriet, ka Komisija ieviesa apstrīdēto aizsargpasākumu, jo "[pastāvēja] risks, ka varētu pasliktināties kāda esošā Kopienas darbības nozare".

58 It īpaši no minētās regulas ceturtā līdz sestajam apsvērumam izriet, ka atsauci uz AZT lēmuma 109. pantu pamatoja tas, ka cukura un EK/AZT kumulatīvās izcelsmes maisījumu imports radīja iespēju, ka cukura tirgus kopīgā organizācija varētu būt nopietni traucēta un ka tas varētu radīt lielus zaudējumus šajā sektorā strādājošiem Kopienas saimnieciskās darbības subjektiem.

59 Pirmajam pamatam ir piecas daļas, no kurām pirmās četras būtībā skar cukura tirgus kopīgās organizācijas traucējuma risku un piektā — nopietna zaudējuma riska pastāvēšanu Kopienas ražotājiem.

Par cukura tirgus kopīgās organizācijas traucējuma riska pastāvēšanu

60 Pirmkārt, Nīderlandes valdība uzsver, ka, ņemot vērā minimālo cukura daudzumu, kas importēts EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros, nepastāvēja nekādas grūtības AZT lēmuma 109. panta 1. punkta izpratnē.

61 Šajā sakarā no Apstrīdētās regulas pirmā un piektā apsvērumam izriet, ka Komisija konstatēja, ka kopš 1997. gada ir "ievērojami pieaudzis" cukura imports no AZT EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros un ka tirgus organizācijas funkcionēšana sakarā ar to var tikt "nopietni destabilizēta". Šīs regulas ceturtais apsvērums šajā sakarā nosaka:

"[..] Šajā tirgū ir pārpalikums. Cukura patēriņš ir nemainīgs apmēram 12,7 miljonu tonnu apmērā. Saražots tiek no 16,7 līdz 17,8 miljoniem tonnu. Līdz ar to jebkāds imports Kopienā ir saistīts ar atbilstoša daudzuma Kopienas cukura, kas nevar tikt pārdots šajā tirgū, eksportu; kompensācijas par šo cukuru — noteiktu kvotu līmenī — tiek maksātas no Kopienas budžeta (pašreiz ap EUR 520 par tonnu). Tomēr kompensēto eksportu apjoma ziņā ierobežo Lauksaimniecības līgums, kas noslēgts Urugvajas kārtas ietvaros, un tas ir ticis samazināts no 1 555 600 tonnām 1995./1996. tirdzniecības gadā uz 1 273 500 tonnām 2000./2001. tirdzniecības gadā."

62 Jāatgādina — kā to Tiesa atzina iepriekš minētā sprieduma lietā *Emesa Sugar* 56. punktā, jau 1997. gadā pastāvēja Kopienā saražotā cukura pārpalikums salīdzinājumā ar Kopienā patērēto; šim pārpalikumam tika pievienots cukura imports no ĀKK valstīm, lai atbilstoši PTO līgumiem apmierinātu īpašo pieprasījumu pēc šī izstrādājuma un Kopienas pienākumu importēt noteiktu daudzumu cukura no trešām valstīm. Pie tam Kopienai bija arī pienākums subsidēt cukura eksportu, maksājot eksporta kompensācijas un ievērojot PTO ietvaros noslēgtajos līgumos ietvertās robežas. Šādos apstākļos un, ņemot vērā to, ka kopš 1997. gada bija pieaudzis cukura imports no AZT, Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka jebkurš šī izstrādājuma papildu daudzums, pat minimālākais Kopienu ražošanas izpratnē, kas ienāk Kopienas tirgū, prasītu Kopienas iestādēm palielināt subsīdijas eksportam, ievērojot iepriekš minētās robežas, vai samazināt Eiropas ražotājiem noteiktās kvotas, kas traucētu cukura tirgus kopīgajai organizācijai, kura stabilitāte jau bija trausla, un kas būtu pretrunā kopīgās lauksaimniecības politikas mērķiem.

63 Turklāt, lai arī ir taisnība, ka uz maisījumiem neattiecas cukura tirgus kopīgā organizācija, kā izriet no Regulas Nr. 2038/1999 1. panta 1. punkta, šo AZT izcelsmes produktu, lielākoties ar lielu cukura daudzumu, importa palielinājums tomēr rada cukura nozares tirgus kopīgās organizācijas funkcionēšanas traucējumus, jo šis imports var ietekmēt Kopienas ražotāju iespēju pārdot cukuru šo maisījumu ražotājiem Kopienā.

64 Nīderlandes valdība tādējādi nav pierādījusi, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka AZT izcelsmes cukura imports bija ievērojami palielinājies laikā no 1997. līdz 1999. gadam un ka šī palielināšanās, pat minimāla Kopienu ražošanas izpratnē, radīja "grūtības" AZT lēmuma 109. panta 1. punkta izpratnē.

65 Tādējādi pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

66 Otrkārt, Nīderlandes valdība apstrīd Komisijas apgalvojumu Apstrīdētās regulas preambulas ceturtajā apsvērumā, saskaņā ar kuru jebkāds cukura papildu imports "prasa eksportēt atbilstošu Kopienas cukura daudzumu, kuru šis tirgus nevar absorbēt", jo gan cukura ražošana, gan patēriņš Kopienā mainās no gada uz gadu. Šī valdība arī apšauba faktu, ka aplūkotais eksports būtu subsidēts.

67 Šajā sakarā pietiek atgādināt, ka cukurs Kopienā tiek saražots vairāk nekā tas tajā tiek patērēts, ko Nīderlandes valdība neapstrīd, un ka atbilstoši PTO līgumiem Nīderlandei ir jāieved noteikts cukura daudzums no trešām valstīm (iepriekš minētais spriedums lietā *Emesa Sugar*, 56. punkts).

68 Ņemot vērā, ka Kopienas tirgū ir [cukura] pārpalikums, tas, ka saražotais un patērētais cukura daudzums Kopienā katru gadu var mainīties, nav būtiski, kā to arī atzīmēja ģenerāladvokāts savu secinājumu 71. punktā.

69 Sakarā tieši ar šo situāciju, kas radusies [cukura] pārpalikuma dēļ, jebkurš papildu imports EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros palielina cukura pārpalikumu Kopienas tirgū un tādējādi arī palielina subsidēto eksportu (skat. iepriekš minēto spriedumu *Emesa Sugar*, 56. punkts).

70 Attiecībā uz tikko minēto Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka eksports, ko veicina cukura imports no AZT, bija subsidēts eksports, jo no AZT importēto cukuru, kas aizstāj Kopienā ražoto cukuru, ir arī jāeksportē, lai saglabātu tirgu kopīgās organizācijas stabilitāti.

71 Tādējādi pirmā pamata otrā daļa arī ir noraidāma.

72 Treškārt, Nīderlandes valdība uzskata, ka PTO līgumi piedāvāja pietiekamas rīcības iespējas, lai pieļautu apstrīdēto importu Kopienā.

73 Šajā sakarā jānorāda — pat gadījumā, kad papildu cukura eksports, uz kuru attiecas kompensācija, kuru var izraisīt cukura imports no AZT, nesasniedz PTO līgumos noteiktās summas un daudzumus, Nīderlandes valdība nav pierādījusi, ka Komisija pieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā, no vienas puses, ņemot vērā minēto nolīgumu mērķi, proti, pakāpeniski ierobežot subsīdijas eksportam, un, no otras puses, uzskatot, ka pieaugošais cukura imports EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros attiecīgi palielināja kopējo eksporta subsīdiju summu un radīja iespēju, ka Kopienas cukura nozare tiek destabilizēta, kā to atzina Pirmās instances tiesa sava sprieduma lietā *Rica Foods* u.c./Komisija 139. punktā.

74 Tādējādi pirmā pamata trešā daļa ir noraidāma.

75 Ceturtkārt, attiecībā uz Nīderlandes valdības izteiktajām šaubām par Komisijas nodomu, tai pieņemot Apstrīdēto regulu, samazināt Kopienas ražošanas kvotas, pietiek konstatēt, ka Nīderlandes valdība nav iesniegusi nevienu pierādījumu savu apgalvojumu atbalstam.

76 Pirmā pamata ceturtā daļa tādējādi nevar tikt pieņemta.

Par sekām Kopienas ražotājiem

77 No Apstrīdētās regulas piektā apsvēruma izriet — pastāvēja risks, ka apstrīdētais imports Kopienas cukura ražotājiem radītu "lielākas ienākuma garantijas zaudēšanas iespējas".

78 Pretēji tam, ko uzskata Nīderlandes valdība, lai pamatotu sava pirmā prasības pamata sesto daļu, Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, norādot šādu motīvu, lai attaisnotu apstrīdētā aizsargpasākuma veikšanu.

79 Vispirms ir skaidrs, ka tirgus kopīgās organizācijas pasliktināšanās vai šādas pasliktināšanās apdraudējums var radīt nepieciešamību samazināt ražošanas kvotas un tādējādi tieši ietekmēt Kopienas ražotāju ienākumus.

80 Turklāt lielāko eksporta kompensāciju daļu apmaksā Kopienas ražotāji, veicot Komisijas katru gadu noteiktās iemaksas ražošanai. Kā tas izriet no šī sprieduma

70. punkta, Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka imports varēja palielināt subsidētā eksporta apjomu un tādējādi palielināt Kopienas ražotāju veiktās iemaksas ražošanai.

81 Visbeidzot, pat pieņemot, ka daži ražotāji varēja, kā to uzsver Nīderlandes valdība, iegūt ievērojamu peļņu par C cukura pārdošanu AZT saimnieciskās darbības subjektiem par daudz lielāku cenu nekā pasaules tirgū noteikto, šis apgalvojums, kas nav pamatots ne ar vienu konkrētu pierādījumu, nevar apšaubīt Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru apstrīdētais imports radīja tādus traucējumus cukura nozarei, kas it īpaši palielināja eksporta subsīdiju summu vai samazināja ražošanas kvotas.

82 Pirmā pamata piektā daļa tādējādi ir noraidāma kā nepamatota.

83 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, pirmais pamats ir noraidāms.

Par otro pamatu par AZT lēmuma 109. panta 2. punkta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

84 Ar savu otro pamatu Nīderlandes valdība uzsver, ka Komisija ir pārkāpusi AZT lēmuma 109. pantā noteikto samērīguma principu. Šo pamatu veido četras daļas.

85 Vispirms šī valdība pārmet Komisijai, ka tā ir ignorējusi AZT izcelsmes produktu priekšrocību stāvokli, ko nosaka AZT lēmums, salīdzinājumā ar ĀKK valstu izcelsmes produktiem piemēroto režīmu.

86 Otrkārt, Apstrīdētā regula tika pieņemta bez Komisijas vērtējuma par tās piemērošanas negatīvajām sekām attiecīgajām AZT un ieinteresētajiem uzņēmumiem.

87 Treškārt, pat pieņemot, ka Kopienas cukura tirgus pārdzīvo grūtības, Komisijas mērķis būtu sasniegts ar AZT un ieinteresētos uzņēmumus mazāk ietekmējošu pasākumu, tādu kā pārdošanas minimālās cenas ieviešanu.

88 Ceturtkārt, arī Apstrīdētās regulas 2. panta 2. punkts, kas nosaka Regulas Nr. 2553/97 3. panta 3. punkta piemērošanu, ir pretrunā samērīguma principam. Garantijas summa, ko paredz šis minētais noteikums, atbilst 50 % no kopējās muitas tarifa nodevas, ko piemēro pieteikuma iesniegšanas dienā, kas tad būtu apmēram EUR 43,7 par 100 kilogramiem. Tomēr līdz 2000. gada 1. martam paredzētā garantijas summa cukuram, uz ko attiecas EK/AZT kumulatīvās izcelsmes sistēma, bija 0,3 ekiji par 100 kilogramiem. Kā uzskata Nīderlandes valdība, piemērojot Komisijas 1995. gada 27. jūnija Regulu (EK) Nr. 1464/95 par īpašiem sīki izstrādātiem noteikumiem importa un eksporta licenču sistēmas piemērošanai cukura nozarē (OV L 144, 14. lpp.), garantija no ĀKK valstīm un trešām valstīm ievestajam cukuram arī tika noteikta 0,3 ekiji par 100 kilogramiem.

89 Nīderlandes valdība tādējādi uzskata, ka Regulas Nr. 2553/97 3. panta 3. punktā paredzētā garantijas summa nav samērīga ar garantiju, kas noteikta no ĀKK valstīm un trešām valstīm importētajam cukuram.

90 Komisija vispirms iebilst, ka AZT situācija atšķiras no ĀKK valstu un trešo zemju situācijas, jo AZT cukurs netiek ražots. Kumulatīvās izcelsmes norma, saskaņā ar kuru AZT šobrīd eksportē cukuru un maisījumus Kopienā, neparādās līgumos, kas noslēgti ar ĀKK valstīm un trešām valstīm. Šajos apstākļos šī valdība nevar pamatoti apgalvot, ka kumulatīvās izcelsmes mehānisma ierobežojums apdraud priviliģēto stāvokli, kurā AZT atrodas attiecībā pret ĀKK valstīm un trešām valstīm.

91 Tad Komisija norāda, ka apstākļi neļāva tai padziļināti analizēt kvotu noteikšanas importam no AZT sekas šo zemju ekonomikai un attiecīgajai industrijai. Pētījums, ko tā veica par šo tēmu, ļauj tai iesniegt Padomei atsevišķas regulas piedāvājumu šajā jautājumā.

92 Komisija arī uzsver, ka Kopienas ražošanas kvotu samazināšanai bija smagas sekas attiecībā uz Kopienas uzņēmējiem, lai arī tika ierobežots tikai kumulatīvās izcelsmes cukura imports. Turklāt, kaut arī AZT pašas neražo cukuru, kvota, kas noteikta, pamatojoties uz ikgadējām 5726 tonnām, ir gandrīz divreiz lielāka nekā tā, ko nosaka Lēmums 97/803 cukuram importam ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros un ko Tiesa neuzskatīja par nelikumīgu iepriekš minētajā spriedumā *Emesa Sugar*.

93 Visbeidzot saistībā ar Regulas Nr. 2553/97 3. panta 3. punkta piemērošanu Komisija norāda, ka šajā noteikumā paredzētās garantijas mērķis ir padarīt reālu pieteikumā norādītā daudzuma importu un izvairīties arī no tā, ka atļaujas tiek pieprasītas spekulatīviem mērķiem. Šis iemesls attaisno pastāvošo atšķirību starp šo garantiju un to, kas tiek piemērota no ĀKK valstīm un trešām valstīm importētajam cukuram.

94 Spānijas valdība būtībā atkārto Komisijas argumentāciju. Tā it sevišķi uzsver, ka fakts, ka pats AZT lēmums paredz iespēju veikt aizsargpasākumus, apstiprina apstrīdēto pasākumu samērīgumu ar AZT asociēšanas režīmu.

Tiesas vērtējums

95 Saskaņā ar AZT lēmuma 109. panta 2. punktu:

"[..] prioritāte ir tādiem pasākumiem, ar ko vismazāk tiktu traucēta asociācijas un Kopienas darbība. Šie pasākumi nedrīkst pārsniegt to, kas ir strikti nepieciešams, lai novērstu radušās grūtības."

96 Šajā gadījumā, lai novērstu grūtības, kas parādījās Kopienas tirgū, Apstrīdētās regulas 1. pants ierobežo EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importu aplūkotajā laikposmā ar maksimālo daudzumu 3340 tonnas. No šīs regulas preambulas devītā apsvēruma izriet, ka šis skaitlis parāda "aplūkojamo produktu importa augstāko gada apjoma summu trīs iepriekšējos gados pirms 1999. gada; gada, kurā tika fiksēts importa straujš pieaugums un attiecībā uz kuru šobrīd tiek veikta Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (EKAB) izmeklēšana sakarā ar aizdomām par pārkāpumiem. Produktu, kas pēc klasifikācijas atbilst KN 1806 10 30 un 1806 10 90 kodam, importam arī ir jāpiemēro aizsargpasākumi, ņemot vērā to augsto cukura sastāvu un tāda paša rakstura kaitīgās sekas kā nepārstrādātam cukuram attiecībā pret cukura tirgus kopīgo organizāciju. Šim pasākumam ir jānodrošina, ka no AZT importēto cukura bāzes produktu apjomi nepārsniedz daudzumu, kas varētu radīt traucējumus cukura tirgus kopīgai organizācijai, garantējot tiem pārdošanas izredzes."

97 Pirmkārt, saistībā ar argumentu par priekšrocības statusa, ko bauda AZT izcelsmes cukurs salīdzinājumā ar cukuru, kas ievests no ĀKK valstīm, ignorēšanu, ir jākonstatē, ka AZT lēmuma 109. pants tieši paredz iespēju Komisijai veikt aizsargpasākumus lēmumā noteiktajos apstākļos. Fakts, ka Komisija ieviesa šādu pasākumu attiecībā uz noteiktiem no AZT ievestiem produktiem, nevar likt apšaubīt no šīm zemēm ievesto produktu priekšrocības statusu, ko tie bauda saskaņā ar AZT lēmuma 101. panta 1. punktu. Aizsargpasākumam pēc savas būtības ir izņēmuma un pagaidu raksturs.

98 Turklāt šajā gadījumā, kā uzsver Pirmās instances tiesa iepriekš minētā sprieduma *Rica Foods* u.c./Komisija 205. punktā, Apstrīdētā regula attiecas tikai uz cukuru un maisījumiem, kas importēti EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros, nenosakot maksimālo daudzumu cukuram, kas importēts no AZT saskaņā ar parastajiem noteikumiem, ja šāda produkcija eksistētu.

99 Tādējādi otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

100 Otrkārt, saistībā ar argumentu par pienākuma sniegt iepriekšēju informāciju par negatīvajām sekām, ko aizsargpasākums varētu radīt attiecīgo AZT ekonomikai un ieinteresētajiem uzņēmumiem, pārkāpumu ir jākonstatē, ka datumā, kurā tika pieņemta Apstrīdētā regula, prasības saistībā ar cukura, kas ievests no Nīderlandes Antiļu salām un Arubas, importa nosacījumiem jau bija celtas gan Tiesā, gan Pirmās instances tiesā (skat. it īpaši par šo pašu problēmu iepriekš minēto spriedumu *Emesa Sugar* par ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importu; iepriekš minētais spriedums lietā C-26/00 Nīderlande/Komisija, un iepriekš minētais 2002. gada 17. janvāra spriedums lietā T-47/00 *Rica Foods*/Komisija, *Recueil*, II-113. lpp., kas attiecas uz EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importu). Turklāt, kā izriet no iepriekš minētā sprieduma Nīderlande/Komisija 28.–30. punkta, pirms Regulas Nr. 2423/1999 pieņemšanas notika apspriešanās starp Komisiju, Nīderlandes Karalisti un citām dalībvalstīm, kuras laikā tika pārrunāts jautājums par iecerētā aizsargpasākuma ekonomiskajām sekām.

101 No iepriekš minētā izriet, ka Komisija, kad tā gatavojās pieņemt Apstrīdēto regulu, bija informēta par Nīderlandes Antiļu salu un Arubas īpašo situāciju un ka tā tādējādi bija spējīga novērtēt Regulas ietekmi uz attiecīgo AZT ekonomiku un ieinteresēto uzņēmumu situāciju.

102 Tādējādi otrā pamata otrā daļa ir noraidāma.

103 Treškārt, saistībā ar apgalvoto iespēju izmantot piemērotāku un mazāk ierobežojošu pasākumu nekā Apstrīdētajā regulā paredzētais, lai sasniegtu Komisijas mērķus, tādus kā pārdošanas minimālās cenas ieviešana, ir jāatceras, ka samērīguma princips, kas ir viens no Kopienu tiesību vispārējiem principiem, prasa, lai Kopienas iestāžu akti nepārkāpj aplūkotā regulējuma tiesisko mērķu īstenošanas piemērotības un nepieciešamības robežas, ar norunu, ka, pastāvot vairāku piemērotu pasākumu izvēlei, ir jāizvēlas mazāk ierobežojošais un ka radītās neērtības nevar būt pārmērīgas attiecībā uz paredzētajiem mērķiem (1990. gada 13. novembra spriedumus lietā C-331/88 *Fedesa* u.c., *Recueil*, I-4023. lpp., 13. punkts; 1994. gada 5. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-133/93, C-300/93 un C-362/93 *Crispoltoni* u.c., *Recueil*, I-4863. lpp., 41. punkts; iepriekš minētais spriedums *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, 52. punkts, un 2001. gada 12. jūlija spriedums lietā C-189/01 *Jippes* u. c., *Recueil*, I-5689. lpp., 81. punkts).

104 Saistībā ar šī principa ievērošanas tiesisko kontroli — ņemot vērā plašo rīcības brīvību, kas ir it sevišķi Komisijai jautājumā par aizsargpasākumiem, tikai acīmredzami neatbilstošs kāda šajā jomā veiktā pasākuma raksturs, salīdzinot ar kompetentās iestādes sasniedzamo mērķi, var ietekmēt šāda pasākuma likumību (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā C-301/97 Nīderlande/Padome, 135. punkts un tajā minētā judikatūra).

105 Tādējādi šajā lietā Tiesai nav jāpārliecinās, vai Komisijas pieņemtais noteikums ir vienīgais vai labākais pasākums, ko varētu veikt, bet gan jāpārbauda, vai tas nav acīmredzami neatbilstošs.

106 Šajā sakarā Nīderlandes valdība nav iesniegusi pierādījumus par to, ka EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura, ko varētu importēt Kopienā laikposmā, uz kuru atteicas Apstrīdētā regula, atbrīvojot no muitas nodevas, kvantitatīvais ierobežojums 3340 tonnu apmērā bija acīmredzami neatbilstošs paredzētā mērķa īstenošanai.

107 Tādējādi otrā pamata trešā daļa ir noraidāma.

108 Visbeidzot saistībā ar Apstrīdētās regulas 2. panta 2. punkta spēkā esamības apstrīdēšanu ir jānorāda, ka Komisijas mērķis, piemērojot paaugstināta apjoma garantiju EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importam, kā tā norādīja, bija izvairīties no spekulatīvām darbībām.

109 Šāda garantija neliedz patiesi ieinteresētiem uzņēmumiem iespēju eksportēt cukuru Kopienā. Lai gan importa atļauju iegūšanai, bez šaubām, jāsamaksā garantijas summa, šo summu uzņēmumam atlīdzina, kad importa darbība ir veikta (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā C-110/97 Nīderlande/Padome, 132. punkts).

110 Šajos apstākļos nav pierādīts, ka apstrīdētais pasākums bija acīmredzami neatbilstošs vai pārmērīgs Komisijas mērķa sasniegšanai.

111 Tā kā arī ceturtā daļa nevar tikt pieņemta, otrais pamats ir pilnībā jānoraida.

Par trešo pamatu par pilnvaru nepareizu izmantošanu

Lietas dalībnieku argumenti

112 Ar savu trešo pamatu Nīderlandes valdība sūdzas, ka Komisija centās radīt EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma cukura importa ierobežojumus, ko Padome nebija paredzējusi AZT lēmuma vairākkārtējās pārskatīšanas laikā.

113 Tomēr AZT lēmuma 109. pants nepiešķir Komisijai rīcības brīvību koriģēt vai papildināt Padomes lēmumu, kad tā sekas, paredzētās vai tikai pieļautās, iestājas vēlāk. Šī argumentācija ir vēl jo vairāk atbilstoša, tāpēc ka šajā lietā Padome, pagarinot Lēmuma 91/482 piemērošanu, atsacījās piemērot pasākumus attiecībā uz EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukuru un maisījumiem.

114 Komisija iebilst, ka 2000. gada 10. februāra spriedumā apvienotajās lietās T-32/98 un T-41/98 *Nederlandse Antillen*/Komisija (*Recueil*, II-201. lpp.) Pirmās instances tiesa neuzskatīja, ka Komisija būtu nepareizi izmantojusi savas pilnvaras.

115 Spānijas valdība norāda, ka Nīderlandes Karaliste nesniedza nekādus tāda rakstura pierādījumus, kas parādītu, ka Apstrīdētajā regulā nebūtu ņemts vērā mērķis izvairīties no Kopienas cukura nozares pasliktināšanās.

Tiesas vērtējums

116 Atbilstoši Tiesas judikatūrai pilnvaru nepareizu izmantošanu ir tad, ja iestāde savas pilnvaras izmanto, lai tikai vai vismaz noteicošā nolūkā sasniegtu citus mērķus, nevis deklarētos, vai lai izvairītos no attiecīgās lietas apstākļu risināšanai Līgumā īpaši noteiktās procedūras (skat. it īpaši 1996. gada 12. novembra spriedumu lietā C-84/94 Apvienotā Karaliste/Padome, *Recueil*, I-5755. lpp., 69. punkts, un 1998. gada 14. maija spriedumu lietā C-48/96 P *Windpark Groothusen*/Komisija, *Recueil*, I-2873. lpp., 52. punkts).

117 Šajā lietā no pirmā pamata pārbaudes izriet, ka Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura imports rada "grūtības" AZT lēmuma 109. panta 1. punkta izpratnē, kas var traucēt cukura tirgus kopīgās organizācijas darbību.

118 Turklāt Nīderlandes valdība neiesniedza nekādus pierādījumus, no kuriem izrietētu, ka Apstrīdētā regula nav pieņemta ar mērķi novērst konstatētos traucējumus vai novērst smagākos traucējumus Kopienas cukura tirgū. Šajā sakarā fakts vien, ka Padome AZT lēmuma 108.b pantā ieviesa kvantitatīvu ierobežojumu ĀKK/AZT izcelsmes cukuram, nekādi neietekmē no AZT lēmuma 109. panta 1. punkta izrietošās Komisijas pilnvaras veikt nepieciešamos aizsargpasākumus attiecībā uz cukuru vai jebkādiem citiem produktiem, kas ievesti no AZT, ja ir ievēroti šādu pasākumu pieņemšanas nosacījumi.

119 Tādējādi arī trešais pamats ir jānoraida.

Par ceturto pamatu par pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

120 Ar ceturto pamatu Nīderlandes valdība apgalvo, ka Apstrīdētajā regulā nav pamatoti:

— iemesli, kuru dēļ Komisija uzskatīja par nepieciešamu, sākot no 2000. gada 1. marta, ieviest vēl stingrākus pasākumus nekā iepriekšējā laikposmā;

— vienādu ierobežojumu pieņemšana gan attiecībā uz AZT izcelsmes cukuru, gan maisījumiem, kaut arī Regula Nr. 2423/99 paredz atšķirīgus pasākumus šo divu veidu produktiem;

— Kopienas cukura tirgus situācijas pasliktināšanās risks sakarā ar EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura un maisījumu samazināto importu;

— priekšrocības stāvokļa, ko bauda AZT salīdzinājumā ar ĀKK valstīm un trešām valstīm, izņēmums.

121 Turklāt Nīderlandes valdība uzsver, ka pamatojums kvotas noteikšanai 3340 tonnu apmērā ir nepietiekams. Komisija ir aizmirsusi par faktu, ka EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura imports sākās tikai 1999. gadā un ka Padome ir veicinājusi šo produktu importu.

122 Komisija tieši pretēji norāda, ka Apstrīdētās regulas pamatojums atbilst judikatūrā noteiktajām prasībām, jo tas skaidri norāda akta autora argumentāciju. Tiesas judikatūra neprasa, lai Komisija norāda iemeslus, kuru dēļ tā ievieš pasākumu, kas ir atšķirīgs no tā pasākuma, kas veikts dažus mēnešus iepriekš. Regulas preambula jebkurā gadījumā norādīja iemeslu virziena maiņai.

123 Spānijas valdība aizstāv tādu pašu nostāju, kādu sniedza Komisija. Tā piebilst, ka atbilstoši Tiesas judikatūrai — ja, kā tas ir šajā lietā, pastāv vispārpiemērojams akts, pamatojums var aprobežoties ar to, ka tiek norādīta vispārējā situācija, kuras dēļ tiek pieņemts šis akts, un vispārīgie mērķi, kurus tā autors piedāvā sasniegt. Ja apstrīdētais akts atsedz attiecīgās iestādes sasniedzamā mērķa būtību, būtu pārmērīgi prasīt īpašu pamatojumu par dažādām tehniska rakstura izvēlēm. Šo nostāju vēl jo vairāk attaisno tas, ka šajā lietā Kopienas iestādēm ir liela rīcības brīvība, izvēloties nepieciešamos līdzekļus sarežģītas politikas īstenošanai.

Tiesas vērtējums

124 Jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgai judikatūrai EKL 253. pantā prasītajam pamatojumam ir jābūt pielāgotam attiecīgā akta raksturam un tajā skaidri un nepārprotami

ir jāparādās iestādes, kas ir akta autore, argumentācijai, lai ļautu ieinteresētajām personām uzzināt pieņemtā akta pamatojumu un Kopienu tiesai veikt savu kontroli. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie fakti un tiesību normas, jo jautājums par to, vai akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir izvērtējams, ņemot vērā ne tikai tā tekstu, bet arī tā kontekstu, kā arī visus tos tiesību noteikumus, kuri regulē attiecīgo jomu (skat. it īpaši 1997. gada 4. februāra spriedumu apvienotajās lietās C-9/95, C-23/95 un C-156/95 Beļģija un Vācija/Komisija, *Recueil*, I-645. lpp., 44. punkts, un 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts).

125 Ir jākonstatē, ka Apstrīdētās regulas pirmajā līdz septītajā apsvērumā Komisija norādīja grūtību, kas ir parādījušās Kopienas cukura tirgū, iemeslus, kuru dēļ šīs grūtības varētu radīt tirgus kopīgās organizācijas darbības traucējumus un nelabvēlīgi ietekmēt Kopienas uzņēmējus, it sevišķi sakarā ar nopietnu risku, ka nāksies samazināt Kopienas ražošanas kvotas. Turklāt šī iestāde šīs regulas preambulas devītajā apsvērumā, kas pilnībā atkārtots šī sprieduma 96. punktā, norādīja motīvus, kas noveda pie apstrīdētās kvotas noteikšanas.

126 Šajos apstākļos pretēji tam, ko norāda Nīderlandes valdība, Apstrīdētās regulas preambula skaidri un nepārprotami parāda Komisijas argumentāciju, tādā veidā ļaujot ieinteresētajām personām zināt motīvus, kas attaisno ieviestos pasākumus, un Tiesai veikt kontroli, kā tas arī izriet no iepriekš veiktās pamatu pārbaudes. Otrkārt, Nīderlandes Karaliste bija cieši iesaistīta Apstrīdētās regulas izstrādāšanas procesā.

127 Tā kā arī ceturtais pamats nevar tikt pieņemts, prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

128 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Nīderlandes Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Saskaņā ar šī paša panta 4. punktu Spānijas Karaliste un Francijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) Nīderlandes Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus;

3) Spānijas Karaliste un Francijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]